

Länstyrelsen
Jämtlands län

Tommy Sjöling
010-225 33 36

YTTRANDE

Datum
2022-10-05

Dnr (anges vid skriftväxling)
341-6287-2022

Post- och telestyrelsen (PTS)
foreskrifterpost@pts.se

YTTRANDE över förslag till föreskrifter och allmänna råd (PTS diarienummer 22-10 152)

Sammanfattning

- Länstyrelsen anser att det är bra att Post- och Telestyrelsen skapar en långsiktig stabil reglering och därmed en samhällsomfattande posttjänst som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar.
- Länstyrelsen vill dock framhålla att den regionala hänsynen ska beaktas på ett tydligt sätt i föreskriften
  - Förslag – Hänsynstagandet ska införas i föreskriften.
- I utredningen och föreskriften görs ingen skillnad mellan företagaren (juridiska personen) och den fysiska personen. Länstyrelsen saknar företagarperspektivet.
  - Förslag – Gruppen företag ska specifikt införas i föreskriften.
- I förslaget till föreskrift omnämns inte avlämningen av försändelser för användaren. d v s att det finns en koppling mellan utdelning och upphämtning av försändelser då även det är en viktig del i *vardagsservicen* för medborgare och företag.
  - Förslag – Perspektivet med avlämningspunkter med postanordningar för användare ska införas i föreskriften och/eller i allmänna råd så att det beaktas.
- Länstyrelsen anser att postoperatören/-erna ska ha ett samverkanskrav med berörda kommuner vid större effektiviseringsarbeten etc planeras.
  - Förslag - Samverkanskrav för postoperatören/-erna med kommuner ska införas i föreskriften och/eller i allmänna råd så att det beaktas.

Inledning

I Jämtlands län ser vi servicefrågorna som en central faktor för våra medborgare och företagare till att bo, leva och verka i länet. Vi säger också att den grundläggande servicen, där postutlämning ingår, är grunden för långsiktighet och hållbar utveckling för länet. Därför inlämnar Länsstyrelsen nedanstående synpunkter och förslag.

Regional hänsyn

En hållbar utveckling ska baseras på de tre dimensionerna. Samtidigt måste förutsättningarna vara likvärdiga i hela landet för att uppnå de mål som sätts på nationell nivå.

Med hänvisning till konsekvensutredningen har den föreslagna föreskriften syftet att *"... trygga dagens servicenivå för de postmottagare som har längst till sin postanordning. Detta uppnås genom att fastställa en grundläggande servicenivå som tillhandahållaren har att förhålla sig till och som postmottagaren kan förvänta sig i fråga om postutdelning. Syftet är vidare att möjliggöra att tillhandahållaren kan förändra sin utdelningsverksamhet för att den ska kunna anpassas efter samhällets och användarnas ändrade behov och därigenom förbli långsiktigt ekonomiskt hållbar."*

Länsstyrelsen ser att det sker snabba förändringar inom serviceområdet och vill nu *trygga även morgondagens servicenivå* genom att bland annat synliggöra den regionala hänsynen som bör beaktas.

En ytterligare och övergripande aspekt att beakta är att postutdelning som sådan är en samhällsviktig verksamhet, vilket innebär att den infrastruktur som finns i vår vardag är även den vi ska förlita oss på i händelse av en samhällsstörning. Med andra ord blir även den regionala hänsynen viktig i det avseendet.

Med anledningar som PTS nämner i sin konsekvensutredning finns det *"... en risk att postmottagare i glesbygd riskerar att få sämre service i fråga om postutdelning än mottagare i tätort"* samt att *"Kostnaden per postmottagare och försändelse är högst för utdelning i glest bebyggda områden."*, vilket skulle kunna pressa tillhandahållaren vid ett eventuellt *effektiviseringsarbete* att plocka de

lägst hängande frukterna i exempelvis Jämtlands län som är ett landsbygdsrän med glesa strukturer.

Länsstyrelsen vill motverka att länet som helhet eller delar av riskerar att få sämre service på längre sikt då det gäller postutdelning. Det finns en jämförande parallell med *kontantlagen*¹ som synliggör en konsekvens i försämrad service i de fyra nordligaste länen. Exemplet baseras på kontantuttagpunkter² och är hämtat från rapporten *Bevakning av grundläggande betaltjänster 2021*³. Med ovan nämnt saknar därför Länsstyrelsen föreskrifter som beaktar den regionala hänsynen och på så sätt svarar upp mot postlagens 1 kap. 2§⁴.

- *Förslag*
Den regionala hänsynen ska föras in i och beaktas i föreskriften.

Skillnader mellan postmottagare

Länsstyrelsen saknar en analys över eventuella konsekvenser för företag och således synliggör skillnader mellan ett företag (juridisk person) och en privatperson (fysisk person) vad gäller postutdelning. Bägge aktörerna hanteras lika i föreskriften. Detta innebär följaktligen att en postanordning betraktas lika oavsett vem postmottagaren är.

Länsstyrelsen hävdar att det kan finnas skillnader mellan behoven som ett företag har i jämförelse med en privatperson. Dessa skillnader kan också innebära andra konsekvenser för företagare om förändringar så som plats för postmottagning genomförs. Länsstyrelsen ser med fördel att även företag specifikt bör beaktas i föreskriften alternativt i de allmänna råden. Ett exempel skulle kunna vara att synliggöra konsekvenserna för företag vid en ny placering av postanordningar enligt 7§.

¹ Post- och Telestyrelsens tillsyn av *skyldigheten för kreditinstitut att tillhandahålla kontantjänster*, d v s 9 kap. i Lag (2010:751) om betaltjänster, samt den faktiska begränsningen som återfinns i Förordning (2010:1008) om betaltjänster 13§¹

² Kontantuttagpunkt är en plats där du kan göra kontantuttag. Detta kan ske genom uttag ur kontantuttagmaskin eller över disk hos ombud eller bank.

³ *Bevakning av grundläggande betaltjänster 2021*; 2021:10; Sid 79 i rapporteringen från Jämtlands län.

⁴ Postlag (2010:1045) 1 kap. 2§ ”Samhällsomfattande posttjänst: en posttjänst som ska finnas i hela landet, som är god kvalitet och som innebär att alla användare kan ta emot postförsändelser och till rimliga priser för befördran kan avlämna sådana försändelser.”

- *Förslag*
Gruppen företag ska föras in i och beaktas i föreskriften.

Ta emot och avlämna

Länsstyrelsens bild är precis som postlagens definition om samhällsomfattande posttjänst. I detta specifika fall tänker vi närmast på ”... att alla användare kan **ta emot** ... och ... **avlämna** sådana försändelser.” samt som användare ”att varje fysisk eller juridisk person som i egenskap av avsändare eller mottagare har nytta av att en posttjänst tillhandahålls”. I förslaget till föreskrift så omnämns inte avlämningen av försändelser för användaren. Det torde finnas ett logiskt samband mellan att ta emot och avlämna vid postanordningar, om inte annat sett till effektiviseringsåtgärder om sådant kommer på tal.

Idag finns det enligt uppgift ingen föreskrift kopplat till upphämtning av försändelser. Detta är också något som kan framhållas med ett företagsperspektiv respektive privatpersonsperspektiv. Ett exempel som är högaktuellt idag är kopplat till betalningsförmedling. Idag finns det inget ställe i Jämtlands län där du som individ kan betala med kontanter över disk. Dessa personer som vill betala en faktura blir hänvisade till digitala alternativ, personer i sin omgivning eller brevgiro. Om du som privatperson befinner dig i det digitala utanförskapet blir du hänvisad till brevgirot. Just hanteringen av brevgiro är tidsberoende och kan vara en av fler saker att beakta. Ytterligare har även vissa företags försändelser som är/kan vara tidsberoende. Och lägger vi ihop det regionala perspektivet, aktörsperspektivet enligt ovan tillsammans med en mer eller mindre oreglerad upphämtning kan detta vara mindre lyckat. Syftet är således att upphämtningen av försändelser från användare inte ska falla mellan stolarna vid planeringsarbetet för utdelning.

- *Förslag -*
Perspektivet med avlämningspunkter med postanordningar för användare ska införas i föreskriften och/eller i allmänna råd så att det beaktas i föreskriften.

Posthantering i ett serviceperspektiv

Oavsett om vi ur ett serviceperspektiv pratar om försändelser som väger högst 2 kg eller försändelser som väger högst 20 kg kan vi inte se detta som en isolerad företeelse. Därför bör blicken lyftas och se beroenden och möjligheter. Som PTS framhåller i sin konsekvensutredning har tillhandahållaren begränsade möjligheter att på effektiva sätt minska kostnader i glest bebyggda områden. Där bör berörda kommuner involveras vid *större* planerings- och/eller effektiviseringsarbeten. Detta för att sträva mot den långsiktiga målbilden för den samhällsomfattande posttjänst som socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar.

- *Förslag*
Samverkanskrav med kommuner vid *större* planerings- och/eller effektiviseringsarbeten ska införas i föreskriften och/eller i allmänna råd så att det beaktas.

Peter Andrén
Enhetschef

Tommy Sjöling
Föredragande

För kännedom
Region Jämtland Härjedalen
Bergs kommun
Bräcke kommun
Härjedalens kommun
Krokoms kommun
Ragunda kommun
Strömsunds kommun
Åre kommun
Östersunds kommun